

ΜΗΔΕΙΑ*

Ποιητική μετάφραση ΓΙΑΝΝΗ ΠΕΡΤΙΛΑΙΤΗ
(Συνέχεια)

ΧΟΡΟΣ :

Με τους λεπποτέρους ως τόρξ
'Ο Νους μου εύηξε στοχασμούς
Τόσες φορές τόσξ ως τήν ώρα
Πού τό γυναικείος δέ φτάνει νους.

Γιατί ήν και λίγες — σάν κ' έμένα —
Κι όγ: όλες, μέσξ στις πολλές.
Στοχαστικά και παρρησιάζενα
Ζούμ με τις μούσες τις σούρες.

Λοιπόν σξ λέγει, όσοι έως διόλου
Δεν ήνωρίσκανε παιδιά
Και δέν ήρνώριζαν καθόλου
Δεν ήγινον πικρές στην καρδιά.

Γιατί όσ' είν' ήπικροι δέν ξέρουν
'Αν ύψη σέρνουνε ή χαρά,
Και ζούνε δίχως τό ύπερέρου
Κόπους και μάσξια πολλά.

Μά όσοι στό σπίτι τους βλαστάρη
Γλυκό ήποχρησκανε παιδι,
Κι αργά τό νού τους νάχουν πίκρη
Πικρά ή σποντίδα κ' ή σπονδή.

Πώς τα παιδιά τους νάκαστασαν
Νάν τ' ήναρξούνε κακά
Και χρίματξ νάν τοίς ήρήσαν
Κι όσξ μπερέσουνε άγαθή.

Μά τό κικό είναι πού δέν ξέρουν
'Αν για παιδιά κακά ή κακά
Τξ τόσξ τύχηνα ύπερέρου!
'Ομως, έτουδ' όλα νικξ.

Τό τελευταίο και στους ανθρώπους
Τό φρενότερο: γιατί
'Υστερ' από τους τόσους κόπους
Πού του γνή ή στερρή ήπικτεί.

Σάν άκαστήσε: και τξ κάνει
Παλληκαρξάκια γνωστικά,

* Η άρχη του στξ 108 φύλλο του «Νουμά»

Έξαστα ό θάνατος προφάνει
Και του τάρπαζει βιαστικά.

Τότε στον Άδη όλη ή χαρά του
Φεύγει μ' άκράτητην όρμη
Φεύγει μαζί με τξ παιδιά του
Με τών παιδιών του τό κορμί!

Λοιπόν σξ τόσξ βλασάρη του
Τι τάχξ τόν θνητ' ώφελεί,
'Αρού πληγή για τξ παιδιά του
Τέτοια του άνοίγουνε οι Θεοί!

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΜΗΔΕΙΑ :

Φίλες μου, ό,τι από κικρό ήποθεύσα, έκείθε
Τι ήάπομείνη με ληχτήξ έδω προσμένω...
Και νά τον ένω από τους ήνώρωπους βλίσπω
Τού 'Ιάσονα έδώ άρχη... Τό φρενικά του
Ακαριασμένο δείχνει νού κακό πώς φέρε.

ΑΓΓΕΛΟΣ :

Μήδειξ μαχίστρια τρομερή, φύγε και φύγε
Μ' ό,τι μπερείς: χωρίς νά λογαριάσξ πλοία
Τξς θάλασξς αν είναι ή τξς στεριξς άμάξ.

ΜΗΔΕΙΑ :

Και τ' είν' έκείνη πού με βάζει έσοι νά φύγω;

ΑΓΓΕΛΟΣ :

Τόρξ ή Βασίλισσα και ό πατέρας τξς ήγάθη
'Ο Κρέοντξς με τξ φαρμάκια τξ δικά σου.

ΜΗΔΕΙΑ :

Τόσξ είναι ό νόμος σου κικλός, πού έγω για πάντα
Χάξη θξ στό χρεωστό και θξ είσαι άγαπήτάξ μου.

ΑΓΓΕΛΟΣ :

Τι λέξ, κυρά μου, τό μακίλο σου έχεις στον τόπο
'Η μήπως έξωφρενίσσες, πού ένώ μαθίνεις
Πώς σύ έξωλόθρησες του Βασίλέα τό σπίτι
Χαρά σου τήχεις και στα λόγια μου δέν τρέμεις.

ΜΗΔΕΙΑ :

Στα λόγια σου έχω άντίλογο μ' άγαπητέ μου,
Μήν τρέμεις, μόνο ιστορήσέ μου ένα πρξς ένα
Πώς ήγνήθικανε, διπλά για νά μ' εύφρανξ,
'Αν άποθάνανε φριχτότατα κ' οι δυό τους.

ΑΓΓΕΛΟΣ :

'Αρού ήρθε τών παιδιών σου τό διπλό βλαστάρη
Με τόν πατέρα και στήν νύφη τους θλάχμους
'Εμπήκαν, ήχαρήκαμε τόσξ οι πιστοί σας
Τότε, όσο για τις συμφορές σας πικραμένοι
Είμαστε ως έκείνη τή στιγμή κ' άμέσως λόγος

Έγίνικε πολξς μέσ' στο παλάτι, ή ήχθη
Πούχτε πριν τάντρώγενο πώς τάχξ έσούστη,
Κι άλλος φιλεί τό χέρι τους και άλλος τήν όψη
Τήν ξανθή τών δυό παιδιών, κι από τή χαρά μου
Τξ μικρ' άκολούθησα στους γυναικωνίτες.
Μά ή νάξ ή Δέσποινα — πού άντίξ έσένα τόρξ
Τιμούμε — πριν νά ιδή τξ δυό σου τξ παιδιάκια
Πρόσχαρη ήγλυκοκοίταξε τόν 'Ιάσονα' όμως
'Υστερξ έσκέπικε τξ μάτια τξς και πίσω
Τό λευκό τξς πρόσωπον έστρεψε ώργισμένη,
Πού εμπήκαν στο παλάτι μέσξ τξ παιδιά του.
Μά τξς κόρης τήν όργη και τό χόλιαμά τξς
Νά πάψη ήζήταξ ό άντραξ σου, μ' αυτά τξ λόγια:
'Αμή δείχνοσαι, σκληρή και τήν όργη σου πάψε
Και στρέψε: κατξ δέ τό πρόσωπό σου πάλι,
Τού άντραξ σου πούξ δικούς νομίζονται δικούς σου'
Και δέξου κατξ τξ δώρα τους και τήν πατέρα
Τή χαρή παρκαλέσει τον νά μου κίνη.
Τξ παιδιά έτούτα νά μη διαζήξ. Τότ' έκείνη
Τξ στολίδι ως είδ' έτύξ ήμαρξτα τόσξ
Πού όλη του άντραξ τξς ύπεσβήτικε νά κίνη,
Κι ό,τι έφυγε ό πατέρας και τξ δυό παιδιά σου
Ρίχνει τόν ώριόπλοιο πέπλο στο κορμί τξς
Περιγυρξ στήν κόμη τξς, φάχνει τξ μαλλιά τξς
Στό λαμπρό καθρέφρι εμπρός, χαμογελώνταξ
Τξς άψυχξς εικόναξ του ίδιου του κορμιού τξς.
Κ' όστιξ' άρού έσκαυήκαξ από το θρονό τξς
Βεργολομείται στους θλάχμους περιπτόνταξ
Μ' άνάλαστο τό κάκιστό τξς τό ποδίξ:
Κι άπ' τήν παλλή τξς τή χαρά και τό κικάρη
Στα νοχια στέκεται συγξ πικρά και ρίχνει
Περήφικες ματιξς περιγυρά τξς... 'Ομως
Μάτι του άνθρώπου ξς μήν ιδή άπ' έδώ και πέξξ
Τ' ό,τι έπαθε! Κικρίνισξ, πικωδρομίζε:
Τρέμονταξ όλόσκημη και προφάνει μόλιξ
Νά πέση στο θρονό τξς, χάμου νά μήν πέση.

(Ακολουθεί)

— 'Η καχημένη! Κι από τί πέθανε;
— 'Από π ο ρ ε σ τ ο ν ί τ ι δ α !
— 'Από περι τ ο ν ί τ ι δ α θέλετε νά πήτε, κυ-
ρά μου.
— Σεις οι μαλλιαροί τήν π ο ρ ε σ τ ο ν έτε λέτε πε-
ρι τ ο ς ;
— 'Εμεις οι μαλλιαροί!.. Μά έμεις ποτξ δέν τό εί-
παμε και τό περιτόναιο, περιτόναιο!..

(Ακολουθεί)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

κρά, διάλεκτος κατξ τήν άληθή γλωσσολογίαν, και έχι τήν έρασιτεχνικήν ψευδογλωσσολογίαν, είναι μόνον έκείνη τήν όποιάν φυσικώς άδύνατον είναι νά ένωήσξ τις, ή μάλλον έκείνη τξς όποιξς ούδέ λέξιν ούδέ φήλογον δύναται τις νά έκσταμίση. Νεκρά όθεν διά τους ανθρώπους είναι μόνον τών πτηνών, τών όνων και άλλων ζώων κί διάλεκτοι». Γιατί βίβαια έτσι θξ τήν έννοια ό κ. Σκιξς τήν «νεκράν γλώσσον» όταν «τό έν τή άρχαίξουση δια- λέκτφ συντεταχμένον ποιηματίον, τό άδύμενον άνά πών έπος, και μη θεωρούμενον άκατανόητον» είναι για τόν κ. Σκιξ τρανή και μ. θαυμαστικό άπό- δειξ, πώς «ή άρχαίξουσα γλώσσα του ποιηματίου τούτου» είναι «διάλεκτος φυσικοζωντανή και δή ή έπικρατεστέρα». Καλύτερ' από κάθε λόγο, από κάθε κρίση και άνάλυση τό έπιχείρημα' αυτό χαρχητρίζει όλόκληρο τό βιβλίο. Τό ίδιο άξίζει και του 'Ελλά- διου τξ έπιχείρημα «με τόν έν 'Αδριανουπόλει έμ- βαλωτίν», πού καθόλου παράδοξο νάτανε και διά- σκαλος, άρού πολξ συχνά στα χρόνια έκείνα οι δι- σκάλοι κάνανε και τόν μπαλωματή (*). Αυτό βέ-

βαια πολξ πολξ δέ σημαίνει, γιατί μπερεί κανείς νά παρατηρήσει ότι τάντίστροφο 'Ισως νά γινότανε, οι μπαλωματξδες δηλ. νά κάθουν και τό δάσκαλο. Του «έν 'Αδριανουπόλει λοιπόν έμβαλωτού' ή ψεύτικη και άμυση μιλιξ νά φανερώνει βρίσκει ό κ. Σκιξς, ότι ή άρχαίξουσα διάλεκτος ήτο τό είς εύρύτερον κύκλον έμπεσθών διαδεδομένον όργανον συνεννοήσεως». Χαρά στ' αυτιά του! Τήν ψεύτικη αυτή φωνή τήν άκουσε, και δέν άκουσε τήν άλλη, τήν άληθινή, τή μεγάλη φωνή, πού πνίγει τήν πρώτη και δείχνει τήν τιποτένια τξς άποδειχτική δύναμη τή φωνή όλόκληρου του έθνους, πούχσε τήν ψυχή του στα τραγούδια του πού στη γλώσσα έχι του μπαλωματή, ούτε του Κοραή του 'Εγγ. Βούλγαρη αλλά στη γλώσσα τήθικη του είπε τόνόνο του, και τή χαρά του τόν έρωτά του και τάμυρολόγια του, τους πόθους του, θρούλους παλιούς και κατορθώματά του τωρινά και περασμένα. 'Η γλώσσα αυτή δέ θάβρι- σκε ό Σοφιανός πώς έχει τό προτέρημα «νά τή γρυκοδν σχεδόν και οι γυναίκες» γιατί στη γλώ- σα αυτή μυρολογούσαν οι γυναίκες: τό νεκρό τους, και ίσαι με τους άντραξ συντελούσανε στη μόρ- φωση τξς.

συμπεράνει: όπως νομίζε ό κ. Σκιξς, ότι ή άρχαίξουσα ή έκκλησιαστική διάλεκτος ήτο τό είς εύρύτερον κύκλον έμπεσθών διαδεδομένον όργανον συνεννοή- σεως. Οι θεολόγοι και πολλοι από τους φιλοσόφους για νά μξς πείσουν ότι τξ «θαύματξ» δηλ. τξ φύσινα φαινόμενα είναι δυνατά και πρέπει νά τξ πιστεύουμε, πρώτο πρώτο έπιχείρημα φέρνουν ταχτικά και μερτωρικό τόνο πώς αυτή ή δημιουρ- γία, ή φύση αυτή είναι τό μεγαλύτερο θαύμα. Για νάποδείξουν πώς μπερεί νά γίνει κάτι τι πού έναντιώνεται στους νόμους τξς φύσεως, αυτήν τήν ιδία, τήν ύπαρξη του κόσμου φέρνουνε για έπι- χείρημαξ. Παίξουνε δηλ. χωρίς νά τό καταλοβαί- νουν με τή λέξη «θαύμα». Τό ίδιο παθαίνει συχνά και ό κ. Σκιξς με τή λέξη «διάλεκτος».

(*) Κοίτα Χασιώτη «περί τξς καταστάσεως τξς έκπαι- δεύσεως από τξς άλλεσεως κτλ.» Ηπειρόδ. 'Ελλην Φιλολογ. Συλλόγου, τόμ. Η'.

'Αξ δούμε τώρα τις μαρτυρίες του Κρούσιου και του Βιλλουξζέν, αν άπ' αυτές μπερεί κανείς νά